

Седма национална конференция с международно участие „Застраховането и осигуряването в България при условията на евроинтеграцията: предизвикателства пред продължаващата адаптация“

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ПРЕД ОСИГУРИТЕЛНИТЕ СИСТЕМИ

(Продължава от бр. 12)

Секцията, посветена на предизвикателствата пред функционирането на осигурителните системи в България, бе ръководена от д-р **Никола Абаджиев** - председател на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО). С доклади взеха участие **Бисер Петков** - ръководещ Управление „Осигурителен надзор“ в КФН („Стимули за спестяване и тяхното отражение върху развитието на допълнителното пенсионно осигуряване: сравнителен анализ в страните от Централна и Източна Европа“, който доклад поместихме в предния брой на вестника); **Станислав Димитров** - главен изпълнителен директор на ПОК „ДСК - Родина“ АД („Предизвикателства пред развитието на допълнителното доброволно пенсионно осигуряване“); **Милен Марков** - председател на Комитета по инвестиции и капиталови пазари (КИКП) на БАДДПО (ДВъвеждане на мултифондовите в допълнителното доброволно пенсионно осигуряване в България“); д-р **Васил Владимиров** („Швейцарското правило и повишаването на пенсиите“); ст. ас. д-р **Илко Кръстителски** („Анализ на дейността на дружествата за доброволно здравно осигуряване в България за периода 2005-2007 г. по основни показатели“); ас. **Николай Нинов** от СА „Д. А. Ценов“ - Свищов („Дългосрочните грижи - ревизия на политиката на държавите членки на ЕС“); ст. ас. д-р **Силвия Пантелева-Йорданова** от СА „Д. А. Ценов“ („Нови аспекти на държавната регулация и надзор на приватизираните осигурителни схеми в България“); проф. д-р м. н. **Мирослав Попов** („Здравното осигуряване в България - ляво, дясно или българско“); докторант **Мирослава Христова** („Теоретична основа за определяне на здравноосигурителната вноска при задължителното здравно осигуряване“); **Дочка Велкова** от Икономическия институт на БАН („Влияние на публичната пенсионна система върху пазара на труда“).

Станислав Димитров - главен изпълнителен директор на ПОК „ДСК - Родина“ АД, разгледа най-важните предизвикателства пред развитието на допълнителното доброволно пенсионно осигуряване. В началото лекторът се спря на развитието на осигуряването у нас. Какво показват данните и каква е ситуацията в момента: 598 029 осигурени лица, 639 млн. лв. активи, 14 години развитие и 9 фонда; средната натрупана сума възлиза на 1 068.75 лв., а средната месечна вноска - на 125.23 лв.; вноски за 154.582 млн. лв., или ръст от 49.59% за 2007/2006 г. и ръст на броя на осигурените лица от 27 023 души, или 4.78% за 2007/2006.

Сн. сп. „ПИК“

падане на 10% от данъчната основа при личните вноски и 60 лв. за сметка на работодателя; доходността е не облагаема, както и плащанията след осигурителен случай.

По отношение на правата при осигуряването съществува избор при осигурителни плащания и едновременно покритие на всички осигурителни случаи.

В случай на предсрочно изтегляне при лични вноски има данъчно облекчение, но не и при вноски от работодател; осигуряването на трето лице също не се ползва с данъчни облекчения, както и прехвърлянето на средства на трето лице.

Все още е ниско проникването сред населението, малък е броят на реално осигуряващите се с месечни вноски и на осигуряващите се с редовни годишни вноски. Нисък е размерът на средната натрупана сума, липсват достатъчно стимули работодателите да осигуряват служителите си.

Какви са предизвикателствата пред осигуряването днес?

Необходимост от по-добра информираност на осигурените лица, адекватна цена на услугата и по-професионалното обслужване на осигурените лица. Чувства се липса на предлагане на различни продукти и на единна информационна кампания.

Лекторът обобщи възможните решения в три основни групи. В първата от тях попадат данъчните облекчения като цяло; увеличаването на данъчните облекчения за родените преди 31.12.1959 г. и за вноските за сметка на работодателя; ползването на облекчението за лични вноски при авансовото изчисляване на данъка; намаляване на

таксите по лични вноски и по работодателски договори; отпадане от обхвата на обществените поръчки.

Втората група възможни решения включва стимулиране на осигуряването в професионална пенсионна схема (собственост на средствата под условие и лвърщане обратни у работодателя на средствата при определени условия и забрана за изтегляне на лични средства при напускане на предприятието-осигурител); промяна в правата за предсрочно ползване на средства (предоставяне на право за изтегляне при 15-20 г. осигуряване); прехвърляне на средства на пенсионер при условие, че от прехвърлената сума се отпуска пенсия за срок не по-малко от 3 г. и по индивидуалната партида на титуляра остава поне 50% от сумата.

Третата група решения според лектора са въвеждането на мултифондове, такси на входа на системата и такси за вноски без данъчно облекчение, въвеждане на такси на изхода, осигуряване в чуждестранна валута, завишени изисквания към продавачите на осигурителни продукти, национална информационна компания за популяризиране на доброволното пенсионно осигуряване.

В своята презентация председателят на КИКП на БАДДПО **Милен Марков** се спря на въвеждането на мултифондовата система в допълнителното доброволно пенсионно осигуряване в България, като

на пенсионна възраст, може да си позволи да инвестира спестяванията си във фонд с по-голям размер на инвестициите в ценни книжа без фиксиран доход, тъй като през този дълъг период инцидентните загуби ще бъдат компенсирани, а инвестиционните резултати като цяло (а оттам и пенсията) ще бъдат подобри. Обратното - ако лицето е близо до пенсионна възраст, трябва да се избера такива варианти за инвестиране на социалните спестявания и съответно да се избере фонд с голям размер на инвестициите в ценни книжа с фиксиран доход.

Възможност за по-ясно определяне на степента на риск при инвестирането във фонд за ДДПО

Изменение на индекса S&P 500 и дългосрочни държавни ценни книжа за периода 1926 г. - 2000 г.

(Figure No 1)

Основни принципи на мулти-

Работният проект на мултифондова система предвижда въвеждане на понятието „инвестиционен портфейл“ във фондовете за ДДПО и спазване на принципа на имуществова обособеност на всеки от инвестиционните портфейли.

Препоръчаното определение гласи така: 214а (1) Инвестиционният портфейл представлява обособена част от активите и пасивите на фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване или на фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми.

(2) Пенсионноосигурителното дружество води отделно счетоводство за всеки обособен инвестиционен портфейл и изчислява и обявява стойност на един дял за всеки от тях.

(3) За всеки инвестиционен портфейл, обособен във фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, в банката-попечител на съответния фонд се открива и води отделна разплащателна сметка.

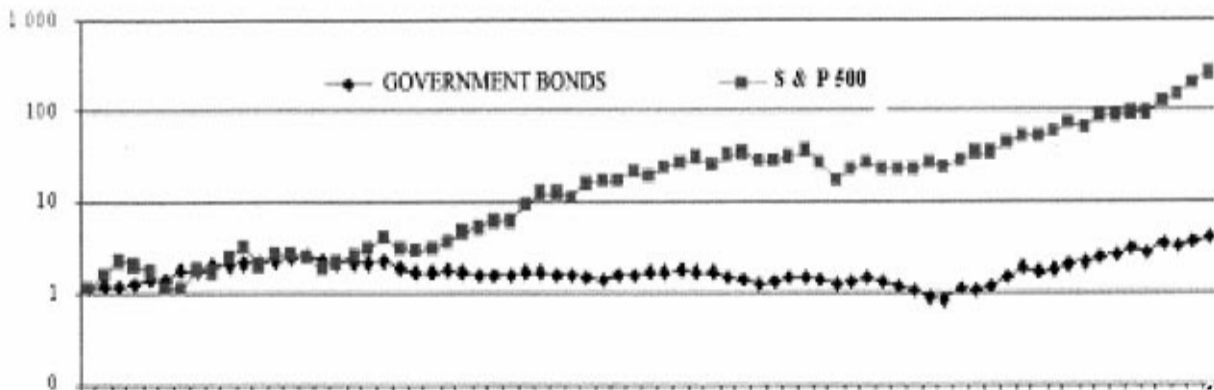
Какви видове инвестиционни портфейли се предлагат?

Чл. 214г. (1) Инвестиционният портфейл може да бъде агресивен, балансиран или консервативен. Видът на инвестиционния портфейл се определя в зависимост от неговия рисков профил.

(3) Относителният дял на инвестициите във финансови инструменти с променлив доход спрямо размера на акти-

Изменение на индекса S&P и дългосрочни държавни ценни книжа за периода 1926 г. - 2000 г.

Figure No 1
Real Yield of Investment Instruments USA

разгледа необходимостта от въвеждането й, основните принципи на мултифондовата система на Чилийския пенсионен модел и работен проект на мултифондова система в ДДПО, обсъждан на съвместна работна група от експерти на КФН и БАДДПО.

Във връзка с необходимостта от въвеждането на мултифондова система той изтъкна, че исторически инвестициите с променлив доход носят по-голяма възвръщаемост в дългосрочен план, но в краткосрочен съдържат висок риск от загуба.

Възрастта на осигуреното лице е фактор от съществено значение. Млад човек, комуто предстои да се осигурява дългосрочно до навършване

фондовата система на Чилийския пенсионен модел

21 години след стартирането на системата на 02.08.2002 г. се преминава от система с два фонда (балансиран и безрисков) към система с пет вида фондове в зависимост от инвестициите в инструменти с нефиксиран доход. Съществуват възрастови ограничения за участия в част от фондовете.

вите, обособени в съответния инвестиционен портфейл, трябва да бъде:

1. не по-малко от 50 на сто и не повече от 80 на сто за агресивния портфейл;
2. не по-малко от 15 на сто и не повече от 50 на сто за балансирания портфейл;
3. не повече от 15 на сто за консервативния портфейл.

(4) Финансови инструменти с променлив доход по ал.

Type of Fund	Maximum limit	Minimum limit
Fund A	80	40
Fund B	60	25
Fund C	40	15
Fund D	20	5
Fund E	0	0

- Мъже до 55 г. и жени до 50 г. - фондове А, В, С, D и E
- Мъже над 55 г. и жени над 50 г. - фондове В, С, D и E
- Пенсионери - само във фондове С, D и E

3 са посочените в чл. 176, ал. 1, т. 2, 3, 9, 11в, 12в, 13 и 16.

(Следва)

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ